

Ainekava

Eesti keel III kooliaste

Klass: 8.	Tunde nädalas: 2
-----------	------------------

Ainekava aluseks on riiklik õppekava ja selle [lisa nr 1](#) ning põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava. Põltsamaa Ühisgümnaasiumi ainekavas on välja toodud rõhuasetused, kooli eripärast tulenevalt olulisim. Kooli ja valdkonna eripärad on kirjeldatud kooli õppekava üldosas ning valdkonnakavades.

Õppeaine kirjeldus

Põhikooli keeleõpetuse eesmärgiks on tundma õppida, osata ja vallata loomulikku keelt, mis on mõtete ja tunnete vahendaja, kultuurilise, riikliku ja iseenda identiteedi kandja ning rahvuskultuuri vundament. Eesti keele valdamine on eduka ja jätkusuutliku õppimise eeldus kõikides õppeainetes. III kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstilooma ja keeleteadlikkus.

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- väärtustab oma rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- on keeleteadlik, väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt suuliselt ning kirjalikult;
- loeb tekste vilunult, eesmärgistatult ja kriitiliselt eri keskkondadest ja allikatest;
- kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;
- analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga;
- mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära ning funktsiooni;
- kujundab lugemise kaudu väärtushoiakuid ja tõekspidamisi;
- väljendab end sobivat ja rikkalikku sõnavara kasutades;
- omandab lugemisharjumuse ja väärtustab lugemist.

Hindamine

Eesti keele õppimisel hinnatakse õpilase suulist ja kirjalikku suhtlust, tekstide analüüsi ja mõistmist, tekstiloomet, keeleteadmisi. Keeleõpetuses on suurem osakaal erinevate kirjalike tekstide hindamisel, sest kirjalik keel on peamine keeleoskuse näitaja. Õigekeelsust ja keeleteadlikke valikuid hinnatakse üldjuhul tekstilooma osana tekstiliigi eripära ja kirjutamise eesmärgi kontekstis. Hinnatavad tööd hõlmavad suulisi ja kirjalikke tegevusi, individuaalset, paaris- ja rühmatööd. Hinnatakse rakenduslikke tekste ja harjutusi, ainealaseid kontrolltöid, analüüsi- ja tõlgendusülesandeid.

Õpitulemused	Õppesisu Mida õpetajad õpetavad, mida õpilased õpivad? (teemade lühikirjeldus)	Üldpädevused, läbivad teemad, lõimingud Kuidas toetatakse üldpädevuste saavutamist? Milliseid läbivaid teemasid käsitletakse? Millised on lõimingu võimalused? <i>Õpioskuste kujundamine.</i>
Suuline ja kirjalik suhtlus Õpilane:		
Teeb kuuldu ja loetu kohta suulise ja kirjaliku kokkuvõtte, käsitsi või arvutil.	Kuuldust ja loetust kokkuvõtte tegemine. Märkmete tegemine kuulamise ajal, asjakohaste küsimuste esitamine. Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine. Märkmete tegemine käsitsi ja arvutil. Konspekterimine. Märksõnade valik ja funktsioon. Üksteise konspektide lugemine ja täiendamine.	<p>Pädevused: <i>Digipädevus</i> - kasutab sobivaid digivahendeid ja -võtteid. Säilitab digivahendite abil infot.</p> <p>Läbivad teemad: <i>Tehnoloogia ja innovatsioon</i> – uute võimaluste ja tehnikate katsetamine <i>Teabekeskond</i> - õpilane tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda.</p> <p>Ainetevaheline lõiming: Infotehnoloogia – sobivate digivahendite ja -võtete kasutamine, info salvestamine. Kirjandus</p>
Märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid.	``	<p>Pädevused: <i>Õpipädevus</i> - kasutab õpitut erinevates olukordades.</p> <p>Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:</p>
Annab kaaslase tekstile tagasisidet, põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta nii suuliselt kui ka kirjalikult.	Üksteise tekstide suuline ja kirjalik tagasisidestamine. Kaaslase julgustamine, kiitmine, parandusettepanekute pakkumine.	<p>Pädevused: <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. Avaldab oma arvamust, tunnustab kaaslaste ideid ja arvestab teistega.</p>

		<p><i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada, oma seisukohti esitada ja põhjendada.</p> <p><i>Enesemääratluspädevus</i> - teksti üle arutledes kujundab positiivset minapilti.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Ainetevaheline lõiming:</p>
Esitab kuuldu ja loetu kohta täpsustavaid ja kriitilisi küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi.	''	<p>Pädevused:</p> <p><i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas. Seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Ainetevaheline lõiming:</p>
Väitleb eakohastel teemadel ja teeb väitluse tulemusel järeldusi ja üldistusi.	Väitlus, väitluse reeglid. Vestluspartneri väite ümbersõnastamine, selle kohta küsimuste esitamine. Oma hinnangu andmine. Argumendi ja vastuargumendi esitamine. Järeldamine ja üldistamine. Väitlemine rühmas.	<p>Pädevused:</p> <p><i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. Avaldab oma arvamust, tunnustab kaaslaste ideid ja arvestab teistega.</p> <p><i>Enesemääratluspädevus</i> - mõistab ja hindab iseennast.</p> <p><i>Suhtluspädevus</i> - väljendab ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid. Esitab ja põhjendab oma seisukohti.</p> <p>Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming: Ühiskonnaõpetus Kirjandus</p>

<p>Analüüsib virtuaalsuhtluse olukordi.</p>	<p>Erinevates digikeskkondades suhtlemine. Virtuaalkeskonna suhtussituatsioonide analüüsimine.</p>	<p>Pädevused: Digipädevus - kasutab sobivaid digivahendeid ja -võtteid. Hindab info asjakohasust ja usaldusväarsust. Järgib digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides. Aktsepteerib inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestab neid suhtlemisel. <i>Enesemääratluspädevus</i> - analüüsib oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Läbivad teemad: Tehnoloogia ja innovatsioon – uute võimaluste ja tehnikate katsetamine Teabekeskond - õpilane tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda.</p> <p>Ainetevaheline lõiming: Infotehnoloogia</p>
<p>Teksti vastuvõtt Õpilane:</p>		
<p>Tunneb olulisi teabe- ja meediatekstide liike, nende kasutamise võimalusi ja ülesehitust.</p>	<p>Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst, entsüklopeedia jne) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Populaarteadusliku keelealase artikli lugemine, teabe vahendamine kaaslastele.</p>	<p>Pädevused: <i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - väärtustab loomingut, hindab üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustab kultuurilist mitmekesisust, teadvustab oma väärtushinnanguid.</p>
<p>Loeb ja kuulab sihipäraselt, valib sobiva lugemisstrateegia, analüüsib kriitiliselt mitmesuguseid teabe- ja meediatekste.</p>	<p>''</p>	<p><i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - aktsepteerib inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi.</p>
<p>Osundab teabetekstide keelelisele eripärale lugemise ajal.</p>	<p>''</p>	<p><i>Õpipädevus</i> - seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga. Analüüsib oma teadmisi ja oskusi.</p>
<p>Kirjeldab meedia eesmärke ja olemust, võrdleb eri meediaväljaandeid ja kanaleid</p>	<p>Meediaeetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõte ning selle</p>	<p><i>Enesemääratluspädevus</i> - suhestub käsitletavate teemadega.</p>

ning nende kasutusvõimalusi ja eesmäärke.	piirangud. Meedia võimalused ja eesmärgid tänapäeval. Meediakanalid: televisioon, raadio, veeb. Meediatekstide põhiliikide meenutamine ja võrdlemine eri meedia kanalites ning väljaannetes. Arvamust vahendavate tekstide võrdlemine ja analüüs: arvamyslugu, essee, arvustus.	<i>Suhtluspädevus</i> - loeb ning eristab ja mõistab teabe- ja tarbetekste. Väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt. Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming: Kirjandus
Märkab kujundlikku keelekasutust mõjutusvahendina.	Peamised retoorilised võtted arvamustekstides, keelelised mõjutamisvõtted.	Pädevused: <i>Suhtluspädevus</i> - loeb ning eristab ja mõistab eri liiki tekste. Väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt.
Kontrollib loetud tekstides fakte, esitab kriitilisi küsimusi, eristab libauudist uudisest.	Kvaliteetajakirjandus, kultuuriajakirjandus ja meelelahutuslik meedia. Eri väljaannete võrdlemine. Kriitiline lugemine. Autori seisukoha leidmine ja ümbersõnastamine ning enda hinnangu sõnastamine. Fakti ja arvamuse eristamine, faktide kontrollimine. Libauudise äratundmine.	<i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - hindab ühiskondlikke väärtusi, väärtustab kultuurilist mitmekesisust. <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - aktsepteerib inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi. Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming: Ühiskonnaõpetus Kirjandus – erinevate tekstide analüüsimine
Tekstiloomes Õpilane:		
Leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist. Valib kriitiliselt alustekstid ning osundab neid sobivas vormis.	Alustekstide (meedia-ja teabetekstid) põhjal kirjutamine. Alusteksti põhjal kirjutamise eeltöö: mõtete leidmine loetud tekstidest, enda mõtetega sidumine. Teema ja peamõtte sõnastamine. Kava koostamine, mustandi kirjutamine. Tagasiside mustandile. Teksti ülesehitus ja sidusus, teksti liigendamine.	<i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - õpilane suhtleb olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas. <i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - õpilane väärtustab loomingut ning on oma ettevõtmistes loominguline. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas, seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga, analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Enesemääratluspädevus</i> - erinevates õpiolukordades suhestub õpilane käsitletavate

		<p>teemadega, loovülesannetes tuleb esile õpilase eripära.</p> <p>Digipädevus - kasutab digitehnoloogiat õppimisel; leiab ja säilitab digivahendite abil infot.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus - suudab oma ideid luua ja ellu viia.</p>
Valdab erinevaid alusteksti kasutamise võtteid.	Alusteksti kasutamise võtted: tsitaat ja referaat. Parafraseerimine. Alustekstist saadud mõtete väljendamiseks vajalike keelereeglite ja väljendusvahendite kasutamine. Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused. Intellektuaalomand.	
Kirjutab enda tekste protsessikeskselt: kavandab teksti, võtab arvesse, tagasisidet, toimetab, viimistleb, avaldab teksti sobival viisil.	Valitud žanris faktipõhise meediateksti kirjutamine: materjali kogumine, infoallikad. Teksti ülesehitus ja sobivate keelevahendite valik. Eeskujutekstide analüüs, eesmärgi, sihtrühma ja avaldamiskoha valimine.	Pädevused: Digipädevus - osaleb digitaalses sisuloomes, kasutab digivahendeid. Suhtluspädevus - väljendab ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt, esitleb ja põhjendab oma seisukohti. Eristab, mõistab ja kirjutab eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili. Väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt.
Oskab eesmärgipäraselt kirjutada loovtööd, kirjandit, valitud meediateksti ja arvamyslugu.	Arvamusloo kirjutamine: eeskujutekstide analüüs, eesmärgi, sihtrühma ja avaldamiskoha valimine. Jutustav-arutleva kirjandi kirjutamine. Põhiseisukohtade esitamine, teksti ülesehitus ja sidendus, sobivate keelevahendite valik. Kaaslase teksti tagasisidestamine, enda teksti ümberkirjutamine ja toimetamine kommentaaride põhjal. Teksti avaldamine.	Enesemääratluspädevus - mõistab ja hindab iseennast. Sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb koostööd, aktsepteerib inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi. Kultuuri- ja väärtuspädevus - väärtustab loomingut.
Keeleteadlikkus		<p>Läbivad teemad:</p> <p>Ainetevaheline lõiming:</p> <p>Kirjandus – alustekstide lugemine ja kasutamine kirjalike tööde tegemisel.</p>

Õpilane:		
Nimetab eesti keele murdeid, toob näiteid murdekeele eripäradest.	Eesti keele erikujud. Murded. Oskuskeeled. Valdkonna oskussõnastike kasutamine.	Pädevused: Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:
Nimetab oskuskeeli, kasutab oskussõnastikke ja teab erialamärgendi tähendust sõnastikes.	Erinevate sõnaraamatute, sh digitaalsete kasutamine.	Pädevused: Digipädevus - kasutab digitaalseid sõnastikke Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:
Kirjeldab algustäheõigekirja reegleid, eristab ametlikku ja mitteametlikku konteksti algustähe valikul.	Algustähe reeglite leidmine EKI teatmikust jm allikatest, saadud teabe kasutamine. Nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad. Ametliku ja mitteametliku konteksti arvestamine algustähe valikul.	Pädevused: Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:
Nimetab sõnaliike, leiab need lausest ja toob sõnaliikide näiteid.	Sõnaliikide meenutamine: tegusõnad, käändsõnad (nimi-, omadus-, arv- ja asesõnad) ning muutumatud sõnad (määr-, kaas-, side- ja hüüdsõnad). Määr- ja kaassõnade eristamine. Liit-, ühend- ja väljendtegasõna.	Pädevused: Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:
Teab eesti keele lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust.	Lause. Lause suhtluseesmärgid. Lause vahetud moodustajad e fraasid. Fraaside ja sõnaliikide seosed. Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend. Lauseliikmete määramine.	Pädevused: Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:
Leiab õigekirjajuhiseid keeleallikatest.	''	Pädevused: Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:

Rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates.	``	Pädevused: Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:
Kirjeldab lause suhtluseesmärki, määrab lauseliikmed.	``	Pädevused: Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:
Selgitab rind- ja põimlause erinevust, leiab rind- ja põimlause osad, sidendid ning kasutab neid korrektselt ja eesmärgipäraselt.	Rinnastusseos. Koondlause. Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ning täiendite kirjavahemärgistamine. Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ning kasutamine lauses.	Pädevused: Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:
Kirjavahemärgistab liht- ja liitlauseid, segaliitlauseid, otsekõnega lauseid, põhjendab sidendi ja märgi valikut.	Liht- ja liitlause. Keerulisemad segaliitlauseid. Lauseskeemid. Rindlause. Rindlause osalause ühendamise võimalused, rinnastavad sidendid. Rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause kirjavahemärgistamine. Segaliitlause ja selle ehitus. Lauselühend kui lause tihendaja. Lauselühendi funktsioon ja sobivus eri teksti liikidesse. Lauselühendi komastamine. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Sõnajärg lauses ja fraasis.	Pädevused: Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming:
Valib konteksti otsekõne, tsitaadi või kaudkõne, märgib need kirjas korrektselt.	Otsekõne, kaudkõne ja tsitaat. Nende kasutus ja õigekiri. Otsekõne, kaudkõne ja tsitaadi valimine enda teksti. Otsekõne ja kaudkõne võrdlemine, otsekõne muutmine kaudkõneks ja vastupidi.	Pädevused: Läbivad teemad: Ainetevaheline lõiming: